

rolnicze abc

Klimat zmienia zasięg występowania szkodników

Burak cukrowy zagrożony przedziorkiem

Przędziorki są ważną grupą szkodników kojarzonych z uszkodzeniami w szklarniach i na warzywach w gruncie. Jednak w roku 2011 w okolicach Aleksandrowa Kujawskiego, w województwie kujawsko-pomorskiego oraz na kilku plantacjach w województwie mazowieckim, zaobserwowano zwiększoną liczebność szkodników na plantacjach buraka cukrowego.

Magdalena Jakubowska,
Beata Wielkopolan, IOR-PIB
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Miało to miejsce od pierwszej do trzeciej dekady sierpnia. Już roku później w 2012 w rejonie plantacyjnym Cukrowni Dobrze (powiat radziejowski) w województwie kujawsko-pomorskie oraz na plantacjach buraka cukrowego w okolicach Ka-

lisza w województwie wielkopolskim, zaobserwowano znaczne nasilenie występowania przedziorków pod koniec sierpnia i na początku września.

Mikroskopijne a o wielkich możliwościach

Przędziorki przypominają małe pająki. W większości są niewidzialne dla gołego oka jednak objawy żerowania

przedziorków zdradzają ich obecność. Widoczne są po dolnej stronie liści buraków w postaci delikatnego oprędu z dorosłymi przedziorkami i z ogromną ilością jaj.

W wyniku intensywnego żerowania na górnej stronie blaszki liściowej bardzo szybko pojawiały się drobne i jasne plamki. Są to puste komórki, które opróżnione przez pajęczaki wypełniają się powietrzem. Przędziorki niszczą miękisz blaszki liściowej ograniczając asymilację oraz ogładzając rośliny. Bezpośrednie wkluwanie się przedziorków do komórek liścia powoduje zmniejszenie zawartości chlorofilu, a tym samym hamowania procesu fotosyntezy. Może to, w krótkim czasie

Buraki cukrowe opanowane przez przedziorki. Widoczne charakterystyczne żółknięcie liści
Fot. Magdalena Jakubowska

prowadzić do chloroz, brunatnienia i zasychania liści.

Atak przedziorków obniża plon

Głównym gatunkiem zasiedlającym plantacje buraków cukrowych i innych roślin rolniczych jest przedziorek chmielowiec (*Tetranychus urticae*). Występowaniu przedziorków sprzyja szczególnie osłabienie roślin np. stres wodny.

Prawdopodobnie upały i niedostateczne ilości wody przyczyniły się do tego, że starsze, słabe i wyschnięte rośliny w bardzo małym stopniu broniły się przed opanowaniem ze strony żarłocznych larw oraz dorosłych pajęczaków.

Konsekwencją liczного występowania tych szkodników w roślinach okopowych jest zakłócenie fotosyntezy a co za tym idzie ograniczenie substancji pokarmowych. Zahamowanie wzrostu i plonowania oraz pogorszenie jakości plonów, to efekt obniżenia ilości i jakości cukru występującego w roślinach. W literaturze podaje się, że wystąpienie przedziorków w liczbie około 150 sztuk na jednej młodej roślinie buraka, czy innych okopowych, hamuje jej wzrost a w konsekwencji powoduje spadek plonu o blisko 50 proc.

Zwalczanie

Przędziorki w uprawach polowych zwalczą się zwykle jeden lub dwa razy w sezonie wegetacyjnym. Stosu-

je się preparaty zawierające oleje parafinowe – Promanal 60 EC i Paroil 95 SC, które utrudniają wylęganie się larw lub uniemożliwiają im oddychanie. Później można użyć akarycydów: Apollo 500 SC, Nissorun 050 EC, Magus 200 SC, Sanmite 20 WP, Ortus 05 SC, Omite 30 WP, Catane 800 EC, Envirdor 240 SC, Vertimec 018 EC lub insektycydu Karate Zeon 050 CS.

Ze względu na odporność stosowanie wyłącznie chemicznej ochrony nie za wsze jest skuteczne. Ważne jest stosowanie środków o różnych mechanizmach działania przemienne. Zabieg opryskiwania należy przeprowadzić w momencie pojawienia się szkodnika na uprawie (ważny jest monitoring). W przypadku wystąpienia dużej liczby szkodnika zabieg należy wykonać 2 razy w odstępie 5-7 dni. Dalsze zabiegi należy stosować w miarę potrzeby.

Niestety większość tych środków zarejestrowana jest na rośliny polowe w sadach oraz na truskawce lub dla roślin warzywnych pod osłonami. Nie ma żadnego zarejestrowanego preparatu na przedziorki w warunkach polowych dla roślin okopowych.

W przypadku tych grup szkodników alternatywą dla środków chemicznych może być stosowanie czynników biologicznych, które są skuteczne i bezpieczne dla upra-

wianych roślin oraz dla ludzi i zwierząt. Oprócz naturalnie występujących w środowisku wrogów, można indukować czynniki biologiczne, które są dostępne na naszym rynku: Phytoseiulus System, Spidex, Fitopak, Phytoline P, Therodiplosis System, Feltiline, Spidend, Mirical-N, Miripak, Spiral, Amblyline Cal, Californicus System, Anderline A, Andersoni System, Degenerans-System, które są przeznaczone do zwalczania konkretnych gatunków roztoczy.

Zmiany klimatyczne sprzyjają przedziorkom

Sucha, słoneczna pogoda i wysokie temperatury sprzyjają rozwojowi przedziorków. W minionych sezonach początkowo objawy obserwowano na brzegach pól. Z czasem jednak porażenie roślin rozprzestrzeniło się placowo na całych polach plantacji, co wskazuje na powstanie idealnych warunków dla rozwoju szkodników.

Biorąc pod uwagę częstsze występowanie wysokich temperatur i okresowych susz można spodziewać się zagrożenia ze strony przedziorków na wielu roślinach uprawianych. Podejmując decyzję o zabiegach ochronnych warto, zatem mieć w pamięci przykład z ubiegłego sezonu wegetacyjnego, gdzie na buraku cukrowym obserwowano zwiększoną liczebność szkodników.

REKLAMA

**TYLKO U NAS KUPISZ
10% TANIEJ**

**ŁADOWARKĘ TELESKOPOWĄ
MINIAGRI 25.6**

DIECI
ładowarki Teleskopowe

wysokość podnoszenia: 5,65 m
maksymalny udźwieg: 2500 kg
moc silnika: 69 KM
Idealna do prac rolniczych

ZADZWOŃ: +48 664 270 680 // AGROPerfekt
Sprawdź naszą ofertę na: www.agroperfekt.pl

REKLAMA

elektro-sanit

PRZYŁĄCZA WOD-KAN

CENTRALNE OGRZEWANIE
gazowe, olejowe,
elektryczne, paliwo stałe

POMPY CIEPŁA

**INSTALACJE
HYDRAULICZNE**

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

STUDNIE GŁĘBINOWE

al. Piłsudskiego 93k, Olsztyn
89/ 532 04 72
www.elektro-sanit.pl

Walcz ze szkodnikami

Szkodniki to plaga, z którą rolnicy zmagają się na co dzień. Zamiast z nimi walczyć, lepiej zapobiegać ich namnażaniu na swoich polach uprawnych. Pomocne w tym są nowoczesne systemy ochrony roślin uprawnych, zgodne z ideą zrównoważonego rolnictwa.

Nowoczesne systemy ochrony roślin uprawnych obejmują wiele dostępnych metod zwalczania, które mają na uwadze także ochronę środowiska naturalnego, a jednocześnie integrują wszystkie dostępne metody zwalczania szkodników. Dostępne metody ochrony roślin uprawnych nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć uprawy przed szkodnikami. Jedynie ich umiejętne integrowanie może przynieść zadowalające efekty dla producenta, konsumenta i środowiska naturalnego.

Jednym z podstawowych zasad ograniczenia występowania szkodników jest: — prawidłowa agrotechnika (dbałość o odpowiednie przygotowanie gleby pod uprawę),

— stosowanie odmian tolerancyjnych lub odpornych (dostosowanie gatunku i odmiany rośliny uprawnej do lokalnych warunków glebowo-klimatycznych),

— zwalczanie biologiczne (ochrona wrogów naturalnych),

— zabiegi środkami ochrony roślin: stosowanie co najmniej dwóch metod zwalczania, ograniczenie stosowania środków ochrony roślin do niezbędnego minimum, tak, aby utrzymać populację organizmów szkodliwych na poziomie ograniczającym szkodliwość lub straty gospodarcze.

Aby skutecznie chronić rośliny przed szkodnikami konieczna jest znajomość kilku ważnych elementów:

— biologii agrofaga, — biologii jego wrogów naturalnych i antagonistów, — biologii chronionej rośliny, — współzależności pomiędzy powyższymi elementami a środowiskiem, — prognozowania pojawiania się agrofaga, jego nasilenia i wyrządzania szkód, jakie wyrządza

— przewidywania skutków chemicznego zwalczania dla środowiska naturalnego, zdrowia ludzi i zwierząt, — wpływu agrotechniki i pogody na rozwój populacji agrofaga i jego wrogów naturalnych, — prognozy ekonomicznej szkodliwości, — stosowania różnych metod zwalczania.

W ochronie roślin uprawnych przed szkodnikami stosuje się różne metody: agrotechniczne, mechaniczne, fizyczne, biologiczne, hodowlane, chemiczne oraz ich integrowanie. Biologiczne, techniczne i chemiczne metody są wykorzystywane w sposób zrównoważony, biorąc pod uwagę ochronę środowiska, dochodowość i wymagania społeczne. Chemiczna ochrona roślin nie jest czynnikiem plonotwórczym, a jedynie stabilizuje plon. Oznacza to, że w przypadku nie wystąpienia szkodników roślin uprawnych, nie ma potrzeby stosowania środków ochrony roślin, a jednocześnie zaniechanie zabiegów po przekroczeniu progu szkodliwości może spowodować znaczną utratę plonu. Dlatego przy podejmowaniu decyzji o zastosowaniu środka ochrony roślin szczególne znaczenie ma wiedza, doświadczenie i odpowiedzialność osób uczestniczących w produkcji.

W niektórych krajach i coraz częściej w Polsce zaleca się stosowanie środków ochrony w dawkach niższych niż jest to zapisane w instrukcji stosowania, szczególnie gdy:

— jest mało szkodników lub są one we wczesnej fazie rozwojowej,

— są sprzyjające warunki atmosferyczne – w zależności od substancji aktywnej niektóre środki stosuje się w wyłącznie określonych temperaturach czy porach dnia,

— tolerancyjna odmiana roślin uprawnej umożliwia zastosowanie dawki niższej niż to przewiduje instrukcja stosowania. Przestrzeganie tych zasad umożliwia jednocześnie utrzymanie wysokiej skuteczności zabiegu, zmniejszenie nakładów na środki ochrony, a także ograniczenie ich emisji do środowiska. **abc**

RYNKI ROLNE

Stabilne ceny

Pierwsze cztery tygodnie roku to dalszy nieznaczny wzrost cen skupu ziarna podstawowych zbóż konsumpcyjnych i paszowych.

Robert Stopa, WMODR
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Najmniej na wartości zyskała pszenica konsumpcyjna. Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi cena skupu tego zboża osiągnęła na koniec stycznia wartość 1051,32 złotych za tonę. Oznacza to wzrost miesięczny zaledwie o 0,41 proc. Porównując natomiast cenę do ceny z analogicznego okresu roku ubiegłego, gdy wynosiła 824,36 zł/t, uzyskuje się wzrost aż o 21,59 proc.

Najwięcej w ciągu ostatniego miesiąca podrożało żyto konsumpcyjne. W ostatnim tygodniu stycznia oferowano w skupie 759,38 zł/t. Było to o 3,67 proc. więcej niż w grudniu. Jednak w porównaniu do końca stycznia roku ubiegłego cena ta była aż o 15,82 proc. niższa.

W zbożach paszowych bez dużych wahań

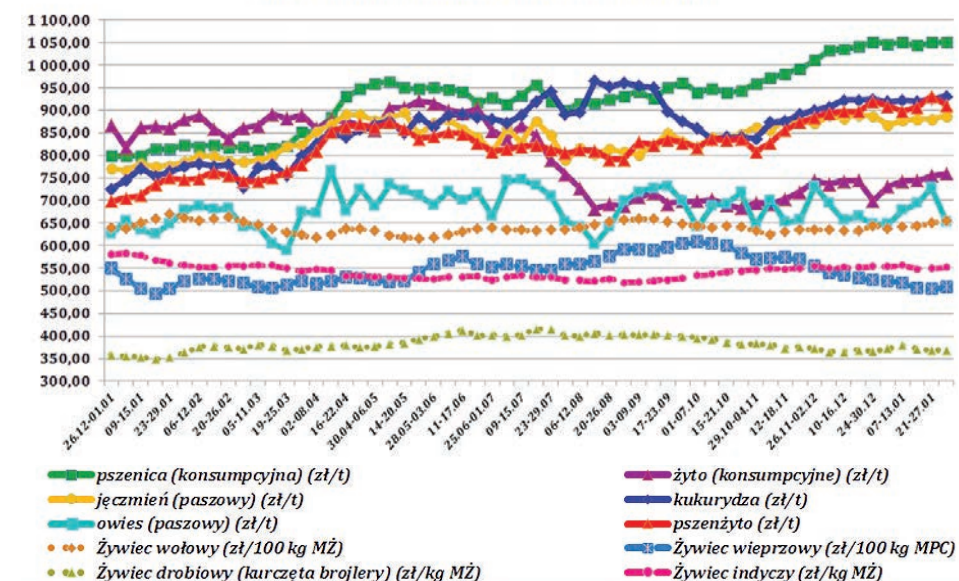
Na koniec stycznia również w skupach zbóż paszowych odnotowano wzrost cen. W ciągu ostatniego miesiąca średnie ceny skupu kukurydzy osiągnęły poziom 931,46 zł/t, co oznaczało wzrost o 1,35 proc. w porównaniu do wartości z grudnia. Jednocześnie jest to wzrost o 16,69 proc. w porównaniu do stycznia 2012.

W przypadku jęczmienia paszowego osiągnięcie w skupie średniej ceny 887,23 zł/t, to wzrost o 2,15 proc. w przeciągu miesiąca. W porównaniu do początku zeszłego roku ziarno tego zboża jest droższe o 11,48 proc.

Na światowych rynkach obrotu zbożami sytuacja cenowa jest zróżnicowana. Większość giełd odnotowywała niewielkie spadki, jednak były wyjątki, gdzie cen w obrocie zbożami wykazywały tendencje wzrostowe.

Według Sparksa, utrzymujące się bardzo dobre wyniki w eksporcie amerykańskiej soi, wpłynęły na umocnienie

Ceny skupu podstawowych zbóż oraz żywca wołowego, wieprzowego i drobiowego w 2012 i 2013 roku

jej cen. W związku z intensywnymi opadami deszczu w Brazylii wpływały informacje o opóźnieniach w zbiorach wczesnych odmian soi. Także sygnały o braku opadów w regionach uprawy soi w Argentynie i na południu Brazylii miały swoje konsekwencje.

Rosnące ceny kompleksu sojowego za oceanem oraz wyniki notowań większych zakupów rzepaku przez unijnych przetwórców, również miały wpływ na utrzymywanie się wysokich cen rzepaku w Polsce. Według notowań ZSRIR MRiRW na koniec stycznia cena skupu nasion rzepaku była na poziomie 2035 zł/t. Jest to cena o 0,15 proc. wyższa niż na koniec grudnia, gdy cena wynosiła 2032 zł/t. W porównaniu do ceny sprzed roku odnotowujemy również lekki wzrost, wynoszący 1,18 proc.

Niższe ceny w skupie żywca

Początek roku przyniósł dalsze spadki cen skupu żywca wieprzowego i drobiowego. W styczniu ceny za mięso wieprzowe spadły z 5,23 do 5,08 zł/kg masy poubojowej cieplej. W tym przypadku spadek w skali miesiąca wyniósł aż 2,82 proc. a w skali roku, gdy cena w styczniu

2012 wynosiła 5,22 zł/kg masy poubojowej cieplej, o 2,72 proc.

Podobnie jak ceny wieprzowiny również ceny kurcząt brojlerów i indyków w ciągu stycznia spadły. Ostatni tydzień stycznia i początek lutego wg notowań ZSRIR MRiRW zakończył się wartościami cen dla brojlerów – 3,69 zł/kg wagi żywej i był o 1,81 proc. tańszy niż miesiąc wcześniej. Podana cena była jednocześnie o 1,51 proc. wyższa niż cena notowana rok wcześniej.

W skupie żywca indyjskiego w styczniu odnotowano spadek o 0,31 proc., co oznacza cenę na poziomie 5,52 zł/kg wagi żywej. Miesiąc wcześniej było to 5,54 zł/kg wagi żywej. Cena ta była w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku niższa o 0,71 proc.

Inaczej w przypadku żywca wołowego, gdzie można zauważyć niewielki wzrost cen. Średnia cena w wysokości 6,56 zł/kg wagi żywej była o 2,70 proc. wyższa od notowanej na początku roku, a jednocześnie o 0,92 proc. niższa niż w rok temu.

Masło tanieje

W Polsce według notowań Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynko-

wej MRiRW, podobnie jak na większości rynków europejskich w obrocie hadlowym na wartości zyskiwało mleko w proszku natomiast ceny masła spadały. Ceny z końca stycznia oferowane na rynku za pełne mleko o w proszku wynosiły 12,16 zł/kg, a więc o 1,02 proc. więcej niż na początku roku, kiedy cena kształtowała się na poziomie 12,03 zł/kg. Za odtłuszczone mleko w proszku w tym samym okresie płacono natomiast 10,73 zł/kg, czyli o 3,02 proc. więcej. W porównaniu do końca stycznia 2012 roku wartość cen mleka pełnego spadła o 2,04 proc., natomiast cena odtłuszczonego mleka w proszku wzrosła o 10,10 proc.

W przypadku masła k onfekcjonowanego wspomniany spadek oznaczał zmiany z poziomu 15,37 zł/kg na koniec grudnia do 14,89 zł/kg w notowaniach na koniec stycznia. Natomiast cena masła w blokach w tym samym okresie spadła z 13,34 do 12,93 zł/kg. Było to odpowiednio o 3,25 proc. i 3,17 proc. mniej niż przed miesiącem. W odniesieniu do roku ubiegłego, ceny na obydwie wymienione artykuły spadły odpowiednio o 5,66 proc. na masło k onfekcjonowane i 6,86 proc. na masło w blokach.

REKLAMA

W-M ODR

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie
ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn
tel. 089 526 44 39, 089 526 82 29
tel./fax 089 535 76 84
e-mail: sekretariat@w-modr.pl, www.w-modr.pl

Oddział w Olecko
ul. Kolejowa 31, 19-400 Olecko
tel./fax 087 520 30 31, 087 520 30 32
e-mail: olecko.sekretariat@w-modr.pl

Rodzinna innowacyjna firma z Warmii i Mazur

Dobrobyt bierze się z eksportu

W listopadzie zeszłego roku firma nasienna Sowul & Sowul zakończyła montaż nowoczesnej linii do czyszczenia, uszlachetniania i pakowania materiału siewnego. Nowa linia technologiczna, plany budowy magazynu wysokiego składowania, szkolenia dla rolników, inwestycje w badania, a przede wszystkim współpraca z lokalnymi hodowcami i producentami mleka, czyni firmę z Biskupca jednym z bardziej prężnych przedsiębiorstw Warmii i Mazur. Wszystko to znalazło potwierdzenie w Nagrodzie Diamentów Forbesa przyznanej w tym roku przez redakcję tego miesięcznika.

Rodzinna firma założona 10 lat temu opiera się na ponad 100-letnich doświadczeniach rodziny Sowul. — Już mój dziadek pracował przy produkcji traw, a pierwsze kiszzonki robione były przez rodzinę na początku XX wieku. Wspierani przez przyjaciół wspólnie ze stryjem Grzegorzem i ojcem Mieczysławem Sowul założyliśmy firmę i od lat zawodowo związani jesteśmy z branżą nasienną — opowiada Przemysław Sowul, prezes firmy.

4 tys. ton zboża i tys. ton traw

Początki firmy to Iława. Potem przeprowadzka do Olsztyna, aż w końcu lokalizacja w Biskupcu. Tutaj firma nabrała rozpędu. Przy wsparciu lokalnych władz spółka zakupiła obiekty dawnej centrali nasiennej, a pod koniec ubiegłego roku zakończyła montaż nowej linii technologicznej przygotowującej nasiona do wymagań współczesnego rynku. — Dokonałmy skoku technologicznego z lat 60-tych do XXI wieku. W tej chwili sprzętowo jesteśmy przygotowani do łącznej produkcji zbóż i traw na poziomie 5 tys. ton rocznie.

Nasze nasiona **WYSIEJESZ** z przyjemnością

Dzięki zaangażowaniu lokalnego samorządu i fachowej pomocy specjalistów z Banku BGŻ zakupiliśmy linię technologiczną i możemy skorzystać z unijnego dofinansowania w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego, przeznaczonego na działanie „zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”. Wartość projektu to około 3 mln złotych.

— Od 2007 roku jesteśmy też współwłaścicielami Hodowli Roślin Bartązek z Grupy IHAR, co zapewnia nam zaplecze badawcze i dostęp do wartościowej bazy genetycznej, uniezależniając nas od zagranicznych koncernów. Cały czas współpracujemy też z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim oraz Wyższą Szkołą Agrobiznesu w Łomży. Ponad połowę rocznego zysku przeznaczamy na

doświadczenia i badania, co dla takiej firmy jest wyzwaniem i podstawą dalszego rozwoju — wyjaśnia prezes Sowul.

Razem po najlepsze sery z Warmii i Mazur

Polska zajmuje obecnie 5 miejsce na świecie w eksporcie serów. Północno-wschodnia część kraju w linii od Słupska aż po Lublin to główny obszar działania firmy Sowul & Sowul. Jest to też według Przemysława Sowul najlepszy po Szwajcarii teren do produkcji serów w tej części Europy. Dlaczego? Ponieważ surowy klimat, dostęp do wody, czyste środowisko i doskonała baza surowcowa czyni ten teren wyjątkowym.

Biznes odpowiedzialny społecznie to świadome działanie firmy w zakresie zastosowania ekologicznych opakowań, handlu ekologicznymi nasionami i współpracy z polskimi rolnikami. W ramach umów kontraktacyjnych nasiona traw i zbóż dostarcza do spółki około 300 rolników właśnie z terenu północno-wschodniej Polski. Wśród nich szczególnie dużą grupę stanowią rolnicy z Warmii i Mazur. Znane wszystkim mieszanki traw pastewnych Krasula, Mućka i Anula też trafiają do lokalnych producentów mleka. Potem, to już tylko krok do konsumenta, który w polskich serach dostaje staranność, z jaką tworzone są mieszanki traw w centrali nasiennej Sowul.

W 2003 roku średnia produkcja mleka w Polsce przekraczała 5,5 tys. litrów/szt. Teraz, po 10 latach to ponad 7 tys. litrów rocznie.

Schodowa innowacja i zegar pokosów

Firma Sowul & Sowul ułatwia pracę rolnikom. Schodowy system korzeniowy i zegar pokosów to innowacyjne narzędzia przydatne w walce o wyższy plon. Już w roku 2006 firma Sowul & Sowul wprowadziła mieszanki traw skomponowane z uwzględnieniem długości korzeni roślin. — Na podstawie obserwacji i przeprowadzonych doświadczeń połowych, jako pierwsi opracowaliśmy mieszanki traw, które miały większe szanse na przetrwanie przy dużych niedoborach wody — opowiada prezes firmy.

Nowe, innowacyjne podejście uwzględniało nie tylko jakość runi pastwiskowej czy rekreacyjnej, ale również możliwość przetrwania niedoborów wody w krytycznych okresach wegetacji. Specjalnie dobrane gatunki traw o zróżnicowanym zasięgu korzeni pobierają wodę na różnych głębokościach. Dzięki temu w niestabilnych warunkach pogodowych rośliny mają większą szansę na przetrwanie i na dobre przyrosty. Takie rozwiązanie ogranicza również wyjaławianie gleby i degradację środowiska naturalnego.

Drugim innowacyjnym rozwiązaniem zastosowanym przez firmę Sowul & Sowul jest zegar pokosów. W okresie wegetacji, na stronie www.sowul.pl pojawiają się informacje o najkorzystniejszym terminie pokosów. — Stworzony na zasadzie serwisu pogodowego aktualizowany komunikat podpowiada rolnikom moment, gdy trawy mają największą wartość pokarmową — wyjaśnia Przemysław Sowul. To bardzo cenna informacja pozwalająca uniknąć dużych

strat w produkcji kiszzonek, a co za tym idzie w produkcji mleka lub żywca wołowego.

Eksport i plany na przyszłość

Dzisiaj firma szuka nowych rynków zbytu. — Dobrobyt, jak mawiał mój dziadek, bierze się z eksportu. Już 100 lat temu mieszkańcy Suwałczyzny, skąd pochodzi moja rodzina, wiedzieli, że nie należy psuć regionalnego rynku, a nadwyżki należy sprzedawać jak najdalej. Obecny wysoki poziom produkcji, to idealny moment do ekspansji na rynki zagraniczne — wyjaśnia prezes firmy.

Włochy, Hiszpania i Niemcy już dzisiaj są odbiorcami nasion traw z Biskupca. Jednak dalsza ekspansja to poważne przedsięwzięcie, gdzie wysoka jakość i stabilna baza surowcowa są podstawą. Firma Sowul & Sowul świadomie podchodzi do tego tematu i od lat pracuje nad szkoleniem dostawców do produkcji nasion wysokiej jakości o stabilnych parametrach. Cykliczne spotkania i serwis doradczy to przemysłowa strategia firmy. Przecięż ugruntowana marka oznacza dbałość o najwyższą jakość.

Pomóc w tym mają również kolejne inwestycje. W najbliższym czasie firma Sowul & Sowul planuje otwarcie zakładowego laboratorium, a także budowę magazynu wysokiego składowania.

Nasze nasiona wysiejesz z przyjemnością

Struktura produkcji firmy to w głównej mierze trawy pastewne i nasiona dla rolnictwa. Klienci, którzy kupują nasiona traw, zbóż, rzepaku,

kukurydzy oraz sadzeniaki ziemniaków wykorzystują 80 proc. produkcji firmy. Reszta to materiał siewny dla przemysłu, sektora drogowego, na obiekty sportowe i dla odbiorców linii Hobby. — W tym roku wchodzi na rynek kilka ciekawych propozycji z tej linii. Z sukcesami współpracujemy również z firmami produkującymi trawę z rolki, co wydaje się obiecującym tematem na przyszłość — mówi Przemysław Sowul.

Rodzinna to znaczy stabilna

Firmy na rynku szukają wiarygodnego dostawcy, kogoś, kto o nie zadba. Dlatego Sowul & Sowul jako rodzinne przedsiębiorstwo z bezpośrednim nadzorem właścicielskim jest stabilnym partnerem w biznesie. — Wiek XX był wiekiem jednego lidera, teraz każda firma dbając o stabilność rozwoju, musi przygotować nie jednego, a kilku liderów, co my właśnie robimy. Nasz 20-osobowy zespół pracowników to wykwalifikowana grupa zaangażowanych w przedsięwzięcie osób — wyjaśnia prezes Sowul.

— Kiedy zaczynaliśmy, średnia produkcja mleka w Polsce przekraczała 5,5 tys. litrów/szt. Teraz, po 10 latach jest to już ponad 7 tys. litrów rocznie. Polscy rolnicy w okresie transformacji zrobili największy postęp na świecie i my z naszym zespołem mamy w tym swój udział. Jednak pogoń za zbyt wysoką wydajnością psuje jakość. Dlatego właśnie dzisiaj o technologiczną jakość surowców musimy wspólnie zadbać — mówi Przemysław Sowul, prezes firmy Sowul & Sowul.

Diamenty
nasiona
Forbes
2013

W 2013 Diamenty Forbesa dla firmy Sowul & Sowul

Starania firmy znalazły uznanie i odzwierciedlenie w nagrodach:

- w 2004 roku wyróżnienie Cent For Future, kategoria Nadzieja Polskiego Rynku, przyznawana przez marszałka woj. warmińsko-mazurskiego oraz redakcję miesięcznika „Polish Market”
- w 2008 roku, podczas Fermy Bydła w Łomży firma otrzymała Złoty Medal
- w roku 2010 i 2011 certyfikat Wiarygodności Biznesowej nadawany za najwyższą ocenę stabilności firmy według D&B Poland
- w 2013 roku miesięcznik „Forbes” zakwalifikował firmę do Diamentów Forbesa, czyli do grupy najszybciej rozwijających się przedsiębiorstw na Warmii i Mazurach

Sowul & Sowul Sp. z o.o., 11-300 Biskupiec, ul. Przemysłowa 2, tel. 89-537-70-40, www.sowul.pl

Lista zalecanych odmian na 2013 rok

Zboża jare przeznaczone dla województwa wa

Zboża jare ze względu na niższy potencjał plonotwórczy oraz większą zawodność w uprawie cieszą się mniejszą popularnością wśród rolników niż zboża ozime. Wg danych GUS w 2010 roku zasiano w Polsce wszystkich podstawowych zbóż (pszenica, jęczmień, żyto, pszenżyto, owies) 6 086 tys. ha, w tym 1 697 tys. ha zbóż jarych, co stanowi niespełna 28 proc. całkowitej powierzchni uprawy zbóż.

Małgorzata Gazda, COBORU
SDOO we Wróclawie
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Taka proporcja między uprawami zbóż jarych, a ozimych utrzymuje się w ostatnich latach. Jednak, kiedy po srogiej zimie zachodzi konieczność wykonania prześiewów ozimin, zboża jare nabierają szczególnego znaczenia. Sytuacja taka miała miejsce po niekorzystnej dla roślin uprawnych zimie 2011/2012. Wtedy to w strukturze zasiewów zbóż podstawowych wraz z mieszkankami zbożowymi, całkowity udział powierzchni zbóż jarych wyniósł ponad 50 procent.

Dobór odmiany wpływa na wysokość plonu

Tak jak w przypadku innych roślin uprawnych, dobór odpowiedniej odmiany jest ważnym czynnikiem decydującym o powodzeniu uprawy zbóż jarych. Właściwy dobór odmiany, a więc wybór cech genetycznych warunkujących uzyskanie odpowiedniej jakości plonu pod kątem jego przeznaczenia, jest istotnym elementem produkcji roślinnej, dzięki któremu można podnieść plon oraz parametry jakościowe ziarna.

W ostatnich latach w hodowli zbóż nastąpiło ukierunkowanie nie tylko na podniesienie plonowania, ale także na wysokość słomy, zimo-

trwałość, ilość i jakość białka, wartość paszową i wypiekową, a także odporność na choroby. Inaczej mówiąc podporządkowanie wymogom rynku stało się głównym celem. Wartość gospodarcza odmian zbóż wyznaczana jest przez szereg cech i właściwości – do podstawowych należą wielkość i jakość plonu. Przy wyborze odmiany należy brać pod uwagę przeznaczenie uzyskanego ziarna. Inne są oczekiwania w stosunku do odmian przeznaczonych na cele młynarskie, czy browarne (odpowiednie właściwości przerobowe i technologiczne ziarna), a inne na cele paszowe (wysoka plenność, korzystne

cechy rolnicze oraz użytkowe). Wskaźniki wartości technologicznej odmian charakteryzują się naturalną, dość znaczną zmiennością, wywołaną przez środowisko przyrodniczo-rolnicze. Są one informacją o potencjale jakości, a nie bezwarunkową gwarancją uzyskania surowca o pożądanym parametrach. Dobra jakość ziarna może ujawnić się w pełni przy zastosowaniu poprawnej agrotechniki, a zwłaszcza przy odpowiednim poziomie nawożenia azotowego. Odpowiednio wysokiego dla pszenicy jakościowej, a niskiego dla jęczmienia browarnego.

Specyfika województwa warmińsko-mazurskiego

System badań Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR) umożliwia ustalenie listy zalecanych do uprawy odmian (LZO) na terenie województwa oraz ma istotny wpływ na właściwy dobór materiału siewnego przez rolników. Na nasz rynek nasiennej trafia coraz więcej od-

mian z katalogu Unii Europejskiej (UE). Wiele z tych odmian, mimo, że war tościowych nie jest dostosowanych do warunków uprawy w naszym kraju. Niezbędne jest, więc istnienie systemu stałych i obiektywnych badań wartości gospodarczej odmian znajdujących się zarówno w krajowym rejestrze, jak i w katalogach UE. Badania są ukierunkowane na potrzeby praktyki rolniczej, dające możliwość uzyskania i poszerzenia informacji o odmianach, z uwzględnieniem ich reakcji na warunki siedliskowe oraz elementy agrotechniki. Badania PDOiR są nie tylko obiektywne, ale dostarczają również szerokiej wiedzy o odmianach i są pomocne rolnikom w wyborze odpowiedniej odmiany do wysiewu w swoim gospodarstwie.

Wojewódzki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego po szczegółowej analizie wyników prowadzonych doświadczeń w ramach PDOiR, na posiedzeniu w pierwszej dekadzie lutego, ustalił Listę

Zalecanych Odmian (LZO). Wybrane odmiany zalecane są do uprawy na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego na sezon wegetacyjny 2013. Tabelę przedstawiamy poniżej.

Polecane odmiany

Przedstawione odmiany wykazywały się wysokim plonowaniem w ostatnim roku badań oraz wysokim i stabilnym plonowaniem w minionym trzyleciu. Okazały się również wartościowe i najbardziej dostosowane do naszych lokalnych warunków gospodarowania.

Owies reprezentowany jest przez sześć odmian. Poza odmianą Pogon pozostałe pochodzą z polskich hodowli. Po raz pierwszy na LZO w tym roku pojawiła się oplewiona odmiana owsa na liście zalecanej znajduje się od dwóch lat odmiana naga – Siwek, pozostałe są to odmiany oplewione o żółtym zabarwieniu łuski.

Na LZO w bieżącym roku znalazło się osiem odmian jęczmienia jarego w tym dwie odmiany jęczmienia typu bro-

Lista Zalecanych Odmian zbóż na 2013 rok dla woj. warmińsko-mazurskiego

Lp.	Owies	Jęczmień jary	Pszenica jara
ODMIANY			
1.	Binoo	Iron	Arabella
2.	Haker	KWS Aliciana	Bombona
3.	Krezus	KWS Olof	Hewilla
4.	Pogon	Mercada	Kandela
5.	Zuch	Natasia	Katoda
6.	Siwek	Skald	Łagwa
7.		Suweren	Ostka Smolicka
8.		Victoriana	Trappe
9.			Tybałt

REKLAMA

Agencja Nasienna Sp. z o.o. ul. J. Dekana 6E, 64-100 Leszno

tel. 65 529 31 61, 65 529 31 62, gsm 697 01 09 68, fax 65 520 30 62

ROLNIKU, PAMIĘTAJ!

ZACHOWAJ FAKTURĘ VAT Z NR PARTII ZA ZAKUPIONY KWALIFIKOWANY MATERIAŁ SIEWNY! TO PODSTAWA W RAZIE REKLAMACJI!

Uwaga! Jeśli sprzedawca w ramach reklamacji zaproponuje wymianę wadliwych nasion na nowy mat. kwalifikowany, pamiętaj, że na workach muszą być etykiety! Brak etykiet może oznaczać **próbę oszustwa!**

ALDO
AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR:

McCormick Kverneland Kränzle Beta
URSUS METAL-FACH
de heus SIPMA

Siedziba firmy:
Surowe 116
07-431 Czarnia
tel. (29) 77 27 650

Oddział Myszyńiec
ul. Stefanowicza,
07-430 Myszyńiec
tel. (29) 77 21 980

Oddział Mrągowo
ul. Olsztyńska 13A
11-700 Mrągowo
tel. (89) 741 00 98

50120tpn-b-6

3130tpn-d-W

armińsko-mazurskiego

warne: KWS Aliciana i Victoriana oraz sześć odmian typu pastewnego. Trzy z nich – Iron, KWS Olof oraz Natasia zostały włączone na LZO w bieżącym roku.

W przypadku jęczmienia jarego na osiem odmian tylko dwie zostały wyhodowane w naszym kraju (Skald i Suweren).

Odmiany pszenicy jarej znajdujące się w tym roku na LZO można podzielić na trzy grupy: elitarnie (E) – Bombona; jakościowe (A) – Arabella, Hewilla, Kandela, Katoda, Łagwa, Ostka Smolicka, Tybalt oraz chlebowe (B) – Trappe. Pierwszy raz na liście zalecanej wśród odmian psze-

nicy jarej pojawiła się odmiana Arabella. Z przedstawionych dziewięciu odmian pszenicy jarej na LZO znalazły się tylko dwie odmiany pochodzące z hodowli zagranicznych (Trappe i Tybalt).

Do zapoznania się ze szczegółowymi wynikami prezentowanych odmian zapraszamy na naszą stronę internetową www.wrocikowo.coboru.pl

OWIES (ważniejsze cechy rolniczo-użytkowe)

Odmiana	Plon ziarna (dt/ha) 2010-2012	Udział łuski (%)	Masa 1000 ziaren (g)
Bingo	78,1	21,4	41,1
Haker	76,5	25,0	34,5
Krezus	80,5	26,3	34,9
Pogon	78,1	25,1	39,1
Zuch	78,1	25,5	34,2
Siwek	58,4	1,6	24,9

JĘCZMIEN JARY (ważniejsze cechy rolniczo-użytkowe)

Odmiana	Wartość browarna	Plon ziarna a ₁ (dt/ha) 2011-2012	Plon ziarna a ₂ (dt/ha) 2011-2012	Masa 1000 ziaren a ₂ (g) 2012
typ browarny				
KWS Aliciana	7,05	69,1	74,8	50,3
Victoriana	6,20	71,9	78,6	50,4
typ pastewny				
Iron	-	74,0	81,0	46,0
KWS Olof	-	69,1	80,2	48,6
Mercada	-	67,7	77,1	49,1
Natasia	-	69,8	80,2	46,4
Skald	-	71,9	81,7	48,6
Suweren	-	74,0	78,6	44,5

PSZENICA JARA (ważniejsze cechy rolniczo-użytkowe)

Odmiana	Grupa technologiczna	Plon ziarna a ₁ (dt/ha) 2011-2012	Plon ziarna a ₂ (dt/ha) 2011-2012	Masa 1000 ziaren a ₂ (g) 2012
Arabella	A	71,9	83,9	38,5
Bombona	E	66,3	80,7	41,1
Hewilla	A	67,0	79,1	44,7
Kandela	A	69,1	80,7	38,8
Katoda	A	67,0	80,7	42,1
Łagwa	A	69,8	77,5	44,6
Ostka Smolicka	A	67,7	82,3	42,7
Trappe	B	69,1	79,1	37,5
Tybalt	A	69,8	80,7	42,7

Ważniejsze cechy rolnicze dla odmian z LZO (jako średnie wyniki) pochodzą z kilku doświadczeń. W ramach PDOiR (za wyjątkiem owsa) doświadczenia prowadzone były na dwóch poziomach agrotechniki: a₁ – przeciętny poziom agrotechniki (bez ochrony); a₂ – wysoki poziom agrotechniki (zwiększone w stosunku do a₁ o 40 kg/ha nawożenie azotowe, dolistne preparaty wieloskładnikowe, ochrona przed wyleganiem i chorobami).

REKLAMA

SKUP BYDŁA RZEŹNEGO I WYBRAKOWANEGO
2,5 zł/kg + VAT
KNURY, MACIORY
Odbiór z gospodarstwa z wagą. Płatność gotówką lub przelewem.
Przyjeżdżamy w dniu zgłoszenia.
662-105-371

sprzedam

BAZI OLSZTYNEK – najlepsze nawozy. Polecamy superskuteczną, NIE-

103130tba-a-M

MIECKĄ KREDĘ GRANULOWANĄ, (89)519-14-15, 605-780-852.

CIĄGNIKI rolnicze Farmtrac od mocy 33 do 110 KM. Kredyt fabryczny od 1,99 %, raty roczne 50/50, 3x33%, 4x25%. Brodnica, składnica maszyn., (56)697-71-57, www.agromabrodnica.pl.

WAPNO NAWOZOWE

NISKIE CENY SZEROKI ASORTYMENT

www.wapno-nawozowe.com.pl
tel. 509-847-602

zoanowicki@wp.pl

20713niwn-a-M

kupię

KUPIĘ prasę kostkującą: Sipma, Welger, Claas, John Deere, Riviera, Famarol, Kombajn: Anna, Bolko, Karlik, Ciągnik Władimirec T-25, Prasę rolującą Claas, Welger. kom.518-857-308

inne

POŻYCZKA od 300zł! Bez ukrytych opłat. Provident Polska S.A., (taryfa wg opłat operatora), 600-400-288.

dam pracę

TRAKTORZYSTĘ, pracowników na oborę, 85-650-13-61.

W gospodarstwie, 782-650-594.

REKLAMA

FARMTRAC
TRACTORS EUROPE

Polskie ciągniki
markowe podzespoły

Specjalne Wyróżnienie
w konkursie
Maszyna Rolnicza Roku
2013

KREDYT 1,99%
RATY ROCZNE

✓ Bez prowizji ✓ Bez zaświadczeń ✓ Bez cesji na dotacje
✓ Zabezpieczeniem jest wyłącznie ciągnik

FARMTRAC TRACTORS EUROPE Sp. z o.o.
ul. Przemysłowa 11 | 11-700 Mrągowo | Polska
Informacja kredytowa: tel. 600 957 608, 694 776 426, 606 788 712
e-mail: farmtrac@farmtrac.com.pl

www.farmtrac.pl

Dawka startowa azotu pobudza rośliny do wzrostu

Wiosenne nawożenie zbóż i rzepaku

Warunkiem uzyskania stabilnych i wysokich plonów jest odpowiednie zaopatrzenie roślin w podstawowe składniki pokarmowe.

Agnieszka Sołtysiak, WMODR
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Wielkość dawki nawozów mineralnych określa się z iloczynu oczekiwanego plonu i pobrania składnika pokarmowego na jednostkę plonu, wraz z odpowiednią ilością słomy. W bilansie tym należy uwzględnić zasobność gleby w te składniki. Określa je analiza chemiczna gleby, którą wykonuje się w Stacjach Chemiczno-Rolniczych. Takie analizy warto zrobić co 3-4 lata.

Pobudzić rośliny do wzrostu

Zastosowanie wiosennej dawki mikro- i makroelementów ułatwia wschody roślin jarych oraz powoduje lepszą regenerację roślin ozimych. Nawożenie wiosenne pod rośliny ozime wykonuje się w celu uzyskania właściwej obsady roślin, dużej powierzchni asymilacyjnej i szybkiego zwarcia ładu ro-

ślin. Bardzo ważna jest dawka startowa azotu na wiosnę, która pobudza rośliny do wzrostu, a z drugiej strony stymuluje rozwój mikroorganizmów w glebie. Zapotrzebowanie pokarmowe jest bardzo zróżnicowane dla poszczególnych roślin uprawnych. Nawozy można stosować w formie stałej (saletra amonowa lub saletra wapniowa), a także przestrzegając dopuszczalnych stężeń w formie oprysków roztworem mocznika czy roztworu saletrzano-mocznikowego.

Zboża ozime konsumpcyjne

W okresie jesiennym rośliny zbożowe wymagają dobrego zaopatrzenia w składniki mineralne szczególnie azot, potas, siarkę, bor, mangan, miedź, molibden. Aby zapewnić odpowiednią strukturę plonu nawożenie azotem zbóż konsumpcyjnych przeprowadza się w dwóch lub trzech dawkach, zadawanych wiosną.

Średnie zapotrzebowanie roślin rzepaku na składniki pokarmowe dla wytworzenia plonu 1 tony nasion i odpowiadającej masie liści, słomy, łuszczyń i korzeni (wg I HAR Poznań)

Składniki pokarmowe/zaopatrzenie			
makroelementy	zapotrzebowanie* w kg/ha	mikroelementy	zapotrzebowanie w g/ha
azot N	50-60	bor B	150-200
fosfor P (P_2O_5)	11-15 (25,2-34,4)	cynk Zn	160-180
potas K (K_2O)	50-58 (60,2-69,6)	mangan Mn	550-600
wapń Ca (CaO)	28-50 (39,2-70)	miedź Cu	10
magnez Mg	4-7 (6,6-11,6)	molibden Mo	5-6
siarka S (SO_3)	18-22 (44,8-54,8)	żelazo Fe	200
sód Na (Na_2O)	7-9 (7,9-0,2)		

* w nawiasach podano zapotrzebowanie w przeliczeniu na formę tlenkową

Zaleca się stosowanie azotu przedsięwzięcie w zależności od zasobności stanowiska w składniki mineralne. Na stanowiskach wyczerpanych z azotu lub po przyoranej słomie, startowa dawka azotu w ilości do 30 kg N/ha (max. 50 proc. dawki całkowitej) powinna być zastosowana przedsięwzięcie. Wówczas ilość N należy odliczyć od dawki całkowitej. W zależności od zasobności gleby i przedplonu możemy zaniechać jesiennej dawki, wtedy większą zastosujemy na wiosnę (60 proc. całkowitej dawki).

Jeżeli jesienią nie było zastosowane nawożenie azotowe, a rośliny wykazują niedobór, to wówczas najlepiej pokryć go nawozami dolistnymi. Ewentualnie warto zastosować wy-

łącznie nawozy azotowe w formie amonowej (siarczan amonu). Należy jednak pamiętać, że nawozy te mają właściwości zakwaszające. Dlatego nie należy ich używać na plantację jęczmienia ozimego przy pH gleby poniżej 6,5.

W uprawie zbóż ozimych należy również pamiętać o zaopatrzeniu roślin w potas, fosfor i makroelementy (bor, mangan i miedź), które mają istotną rolę w przetrzymaniu i regeneracji po zimie oraz zmniejszają podatność na choroby – na rynchosporiozę, mączniaka i pleśń śniegową.

Pierwsza wiosenna dawka azotu powinna wynosić 50-110 kg/ha. Na glebach o dobrej strukturze szybko nagrzewających się, z dobrze rozkrzewionymi roślinami za-

leca się stosowanie małych dawek nawozów w początkowej fazie rozwojowej. Natomiast na uboższych glebach pierwsza dawka nawozów mineralnych musi być większa w celu pobudzenia roślin do krzewienia. Wiosną zboża ozime powinno się zasilać nawozami amonowymi lub amidowymi. Zwłaszcza przy niskiej zasobności. Zastosowanie azotu w formie amonowej sprzyja regeneracji roślin po zimie. Natomiast azot w formie azotanowej w ilości 20-30 kg/ha zalecany jest w przypadku długiego okresu zimowego. Korzystne jest zastosowanie w tym terminie gnojowicy.

Druga dawka azotu (40 proc. dawki całkowitej) powinna być zastosowana do końca fazy krzewienia do fazy drugiego kolanka w wysokości 40-80 kg N/ha. Dawka azotu spowoduje zwiększenie liczby ziaren w kłosie. Należy jednak pamiętać, że zastosowanie zbyt wysokiej dawki azotu w tej fazie rozwojowej może prowadzić do zbyt dużego zagęszczenia ładu i wzrostu konkurencyjności między roślinami. Może to dać odwrotny efekt do zamierzonego.

W przypadku zbóż paszo-

wych stosuje się tylko dwie dawki wiosenne.

Trzecia dawka tylko dla zdrowych

Trzecią dawkę należy zastosować w fazie liścia flagowego do początku kłoszenia w wysokości 60-80 kg/ha. Dawka ta odpowiedzialna jest za masę ziarniaków oraz za wartość w nich białka. Należy jednak pamiętać, że zastosowanie trzeciej dawki ma sens tylko w łąkach zdrowych, ponieważ jest to podstawowy warunek pobrania azotu i przetworzenia go w plon o odpowiedniej jakości.

W prawidłowej strategii nawożenia zbóż zarówno mikro- i makroelementami powinno się uwzględnić ich stosowanie dolistne. W celu zabezpieczenia pełnego pokrycia potrzeb pokarmowych roślin w niezbędne składniki mineralne można jej stosować w krytycznych fazach wzrostu i rozwoju roślin. Dawki mikro- i makroelementów podczas nawożenia wiosennego można stosować w różnych formach. Najczęściej pierwszą dawkę stosuje się w formie sypkiej, następnie w formie sypkiej i płynnej w zależności od warunków

Dawki azotu (N) pod zboża (kg/ha) (wg Nieróbca, Sułek 2005, IUNG PIB)

Gatunek zboża	Potrzeby nawozowe azotem (N)		
	bardzo duże*	średnie	małe i bardzo małe**
Pszenica jara	80-130	70-100	40-80
Owies	50-90	40-70	35-50
Jęczmień	55-80	40-70	30-50
Pszenżyto	80-100	60-80	40-60

* – gleby średnie, opady w okresie zimowym znacznie przekroczyły normę, przedplon nawożony małą dawką azotu, odczyn gleby optymalny, wysoki poziom agrotechniki, optymalny termin siewu

** – gleby dobre, opady zimowe poniżej normy, przedplon motylkowe lub inne nawożone obornikiem, pH gleby poniżej optymalnego, ograniczone ochrona roślin

Nawożenie azotem w zależności od fazy rozwoju pszenicy wg IUNG PIB

Dawka N/ha	Faza rozwojowa pszenicy i ilość N w kg/ha			
	Ruszenie wegetacji	Pierwsze kolanko	Początek kłoszenia	Dojrzałość mleczna
80	40	20	20	–
120	60	40	20	–
160	60	50	30	20
200	70	60	50	20

Dawki fosforu i potasu pod zboża jare w zależności od zasobności gleby (kg/ha) (wg Nieróbca, Sułek 2005, IUNG PIB)

	Zasobność w fosfor (P ₂ O ₅)					Zasobność w potas (K ₂ O)				
	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
Pszenica jara plon 3-6 t/ha	45-85	35-70	25-55	15-30	0-15	65-130	50-105	40-80	30-60	20-35
Jęczmień jary plon ziarna 4-5,5 t/ha	55-70	45-65	35-55	25-30	10-15	65-85	55-70	45-55	35-40	20-30

Dawki fosforu i potasu pod zboża ozime w zależności od zasobności gleby przy średnim plonie (kg/ha) (IUNG PIB)

	Zasobność w fosfor (P ₂ O ₅)					Zasobność w potas (K ₂ O)				
	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka	bardzo niska	niska	średnia	wysoka	bardzo wysoka
Pszenica ozima	65-105	55-90	50-80	40-65	30-50	95-140	90-135	70-105	50-80	45-65
Pszenżyto ozime	60-70	50-60	40-50	20-30	0	90-100	70-90	50-70	20-30	0

GDZIE NAS SZUKAĆ?
REDAKCJA I REKLAMA
Anna Uranowska
tel. (89) 539 74 73
fax (89) 539 76 20
a.uranowska@rolniczeabc.pl

rolnicze abc

Następne wydanie
13 marca 2013
Zapraszamy

pogodowych i możliwości technicznych gospodarstwa.

Zboża jare – nawożenie zawsze przed siewem

Nawożenie NPK zbóż jarych jest podobne do nawożenia zbóż ozimych. W zależności od zasobności gleby i zapotrzebowania na składniki pokarmowe, dzielimy te dawki podobnie jak w zbożach ozimych. Podział dawek azotu oraz innych makro- i mikroelementów spowoduje dostarczenie ich, proporcjonalnie do bieżących potrzeb roślin, szczególnie w późnych fazach rozwojowych. Efekt dzielonych dawek azotu jest szczególnie korzystny przy uprawie pszenicy na cele konsumpcyjne.

Regułą jest, że zboża jare nawożymy przedsięwzięciem (60 proc. dawki – do 50 kg N/ha). Stymuluje to szybki rozwój roślin w pierwszych fazach rozwojowych. Pozostałą dawkę pogłównie, na początku fazy strzelania w źdźbło lub w końcowym okresie tej fazy, w formie płynnej.

Nawożenie fosforem i potasem wykonuje się wiosną najczęściej razem z nawożeniem azotowym (nawozy wieloskładnikowe). Biorąc pod uwagę krótszy okres wegetacji i większą wrażliwość na niedobory wody, należy sto-

sować fosfor i potas nawet na stanowiskach zasobnych w te składniki. Prawdopodobnie ustalona dawka nawozów fosforowych i potasowych ma duże znaczenie w uzyskaniu dobrej jakości ziarna jęczmienia browarnego – fosfor sprzyja dobremu wykształceniu ziarna i zmniejszeniu procentowego udziału łuski. Potas natomiast polepsza jego zabarwienie.

50 kg azotu na tonę rzepaku

Rzepak ma duże wymagania pokarmowe, które muszą być pokryte z zasobów gleby lub przez nawożenie mineralne. Bilans składników pokarmowych należy przeprowadzić w oparciu o aktualne wyniki analiz chemicznych na pH i zasobność gleby. Obok azotu, fosforu, potasu, wapnia, magnezu rzepak pobiera duże ilości siarki. Potrzebuje również mikroelementów: boru, manganu, cynku, molibdenu, miedzi i innych. Pierwiastki te powinny być przede wszystkim dostarczone do gleby, skąd mogą zostać pobrane przez korzenie rzepaku. Podstawowym czynnikiem decydującym o pobieraniu składników pokarmowych jest uregulowanie pH gleby, które powinno wynosić 6-7. Część azotu i mikroelemen-

tów może być dostarczona w formie dokarmiania dolistnego. Należy pamiętać, że przenawożenie rzepaku azotem sprzyja wybujałości roślin i znaczne obniżenia ich zimotrwałości.

Zapotrzebowanie rzepaku na azot w okresie jesiennym jest stosunkowo niewielkie (20-30 kg/ha). Taką ilość azotu mogą zapewnić dobre przedplony np.: rośliny motylkowe, mieszkanki motylkowo-zbożowe zbierane na zieloną masę, wtedy nawożenie azotem jest generalnie zbędne. Natomiast po zbiorze, jesienią należy stosować maksymalną dawkę azotu (40 kg/ha). Można również stosować nawożenie mineralne interwencyjne, jedynie w razie zaobserwowania zbyt słabego wzrostu roślin. Azot i inne pierwiastki mogą być wtedy podane w formie szybko przyswajalnej np: 5-10 proc. roztworu mocznika cieczy użytkowej 150 l/ha. Nawo-

żenie takie nie można stosować później niż w fazie 4-6 liści.

Z nastaniem okresu wiosennego rzepak pobiera wyjątkowo dynamicznie azot i inne składniki pokarmowe potrzebne do dużego przyrostu masy roślin. Dlatego tak ważne jest wiosenne dostarczenie roślinom optymalnych ilości nawozów mineralnych. Do wytworzenia 1 tony nasion z odpowiednią ilością biomasy, rzepak potrzebuje: 50 kg azotu, 24 kg fosforu, 50 kg potasu 50 kg wapnia, 8 kg magnezu, 8 kg siarki i mikroelementy. Jeżeli zdecydujemy się na dzielenie dawek nawozów mineralnych, a przede wszystkim azotu, pierwszą dawkę możemy zastosować tuż przed wiosennym ruszeniem wegetacji (50-75 proc. dawki całkowitej). Drugą dawkę należy wówczas zastosować 3 tygodnie przed kwitnieniem (25-50 proc. całkowitej dawki).

REKLAMA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Zawód z perspektywą” jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

BEZPŁATNE SZKOLENIA DLA ROLNIKÓW I DOMOWNIKÓW

zamieszkałych na terenie wybranych powiatów województwa warmińsko-mazurskiego*

w zawodach

**OPIEKUN DPS/OPIEKUNKA DOMOWA
oraz ORGANIZATOR KATERINGU/
/ORGANIZATOR USŁUG GASTRONOMICZNYCH**

260 godzin zajęć!!!

ZAPEWNIAMY: MATERIAŁY SZKOLENIOWE,
ZWROT KOSZTÓW DOJAZDU, CIEPŁY POSILEK,
ZAŚWIADCZENIE O UKOŃCZENIU KURSU,

ZGŁOŚ SIĘ DO NAS!!!

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z Biurem Projektu
CREATOR w Olsztynie przy ul. Warszawskiej 71b/2
tel. 89 541 23 25, 89 541 23 29, tel. kom. 519335899
www.efs.gov.pl, e-mail: olsztyn@creator-polska.eu

*powiaty: elbląski, braniewski, bartoszycki, lidzbarski, olsztyński, szczycieński, ostródzki, elcki, gołdapski, kętrzyński, mrągowski, olecki, piski, węgorzewski, giżycki.

Projekt jest realizowany w ramach umowy
nr UDA-POKL.08.01.02-28-092/11-00 podpisanej
z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Olsztynie

19113otba-a-M

REKLAMA

Rok założenia 1990

Firma z województwa
kujawsko-pomorskiego

www.bin.agro.pl

SILOSY ZBOŻOWE

z aktywną wentylacją

Ładow- ność (ton)	LUTY 2013 *Cena brutto (zł)	Rabat brutto (zł)
10,5	4 743	509
13,5	5 751	620
20	7 036	753
28	7 897	841
57	11 461	1 225
68	13 183	1 417
100	18 553	1 993
132	22 071	2 362

* Cena z montażem przed rabatem

RABAT 12%
na silosy płaskodenne

zamówione do 31.03.2013 r.
i
sprzedane do 30.04.2013 r.

urządzenia do wyposażenia paszarni:

- silosy paszowe
- śrutowniki bijakowe ssąco-tłoczące 1200 kg/h
- mieszalniki paszowe poj. 1000 kg
- pojemniki paszowe 1600 l
- dozowniki wagowe pod mieszalnik

INFORMACJE I ZAMÓWIENIA, TAKŻE TELEFONICZNIE

* "BIN" Sp. z o.o. 87-700 Aleksandrów Kuj., ul. Narutowicza 12,
tel. 54 282 88 00 - 03, fax 54 282 88 63

* AMAROL Andrzej Makarewicz, 12-250 Orzysz, ul. Wierzbńska
(dz. 411/46), tel. 662 840 503

8813otba-a-M

PULAWY

www.zapulawy.pl

PŁYNNNA FORMUŁA NA SUKCES

- POSIADA WSZYSTKIE DOSTĘPNE FORMY AZOTU W KORZYSTNYCH PROPORCJACH
- ZAPEWNIĄ ROŚLINOM STAŁY DOPŁYW AZOTU W OKRESIE WEGETACJI
- NAWÓZ O SZYBKIM I DŁUGOTRWAŁYM DZIAŁANIU

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR:

Amiga Mrągowo Sp. z o.o.

ul. Przemysłowa 8, 11-700 Mrągowo
tel. 89 741 42 41, 89 741 77 22, fax 89 741 77 21
kom. 501 257 644
email: hurt@amiga.agro.pl
www.amiga.agro.pl

6512otpn-b-W

Porady i odpowiedzi – część IV Pomoc finansowa dla grup producentów rolnych

Magdalena Kitkowska,
Izabela Mikuła
rolniczeabc@rolniczeabc.pl

Alternatywą do prowadzenia indywidualnej produkcji rolnej jest organizowanie się rolników w grupy producentów rolnych. Działając razem stanowią siłę, która pomaga zmagać się ze zmiennymi warunkami rynku rolnego i spożywczego. Daje również szanse inwestowania i trwałego rozwoju.

Dodatkową korzyścią dla grupy producentów rolnych jest możliwość otrzymania pomocy finansowej na pokrycie kosztów związanych z utworzeniem grupy i prowadzeniem działalności administracyjnej przez pierwsze 5 lat działalności.

Dofinansowanie w pierwszych 5 latach

Kwota pomocy naliczana jest na podstawie rocznej wartości netto przychodów ze sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków GPR i wynosi:

- odpowiednio w pierwszym roku 5 proc., w drugim 5 proc., w trzecim 4 proc., czwartym 3 proc. i w piątym roku działalności 2 proc. wartości produkcji sprzedanej, stanowiącej równowartość w złotych do sumy 1000 000 euro, albo
- w pierwszym roku 2,5 proc.,

Kwota kredytu dla grupy producentów rolnych nie może przekroczyć:

- 1) 80 proc. wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 4 mln zł – w przypadku inwestycji realizowanych w gospodarstwie rolnym. Przy czym suma kwot kredytów na sfinansowanie zakupu użytków rolnych nie może przekroczyć 1,5 mln zł dla jednego podmiotu;
- 2) 70 proc. wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 8 mln zł – w przypadku inwestycji realizowanych w dziale specjalnym produkcji rolnej. Przy czym suma kwot kredytów na sfinansowanie zakupu użytków rolnych nie może przekroczyć 1,5 mln zł dla jednego podmiotu;
- 3) 70 proc. wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 16 mln zł – w przypadku inwestycji realizowanych przez spółdzielnie i grupy producentów rolnych w przetwórstwie produktów rolnych;
- 4) 80 proc. wartości akcji lub udziałów i wynosić więcej niż 5 mln zł w przypadku zakupu akcji lub udziałów spółek prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych lub przetwórstwa ryb, skorupiaków i mięczaków.

w drugim 2,5 proc., w trzecim 2 proc., czwartym 1,5 proc i w piątym roku działalności 1,5 proc. wartości produkcji sprzedanej, stanowiącej równowartość w złotych powyżej sumy 1000 000 euro.

Wysokość wsparcia za dany rok działalności grupy nie może przekroczyć:

- w pierwszym i drugim roku – 100 000 euro;
- w trzecim roku – 80 000 euro;
- w czwartym roku – 60 000 euro;
- w piątym roku – 50 000 euro.

Kredyty na inwestycje

Grupy producentów mogą również ubiegać się o kredyt na inwestycje w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i na usługi dla rolnictwa.

Służy temu linia kredytowa oznaczona symbolem nGP. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie inwestycji dla potrzeb działalności prowadzonej przez GPR, w zakresie produktu, na jaki została utworzona grupa, pod warunkiem, że inwestycje te będą służyć członkom grupy.

Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 15 lat, a karencja w spłacie kredytu nie może przekroczyć 3 lat. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i w stosunku rocznym nie może wynosić więcej niż 1,5 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski (stopa redyskontowa weksli – okre-

śla cenę, po jakiej bank centralny udziela kredytów bankom komercyjnym – red.). Należne bankowi odsetki płacone są przez kredytobiorcę w wysokości 0,4 powyższego oprocentowania, nie mniej jednak niż 3 proc. oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w pozostałej części.

Zwolnienia od podatków

Grupy producentów rolnych mają także prawo ubiegania się o zwolnienie z podatku od nieruchomości i podatku dochodowego od osób prawnych.

Zwolnienie z podatku od nieruchomości budynków i budowli zajętych przez grupę producentów rolnych, dotyczy obiektów wykonywanych wyłącznie na prowadzenie działalności w zakresie sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy, zgodnie z jej aktem założycielskim.

Natomiast zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych dotyczy dochodów grupy pochodzących ze sprzedaży produktów lub grup produktów, które zostały wytworzone w gospodarstwach członków grupy, w części wydatkowanej na rzecz członków w roku podatkowym lub w roku po nim następującym. Do wydatków takich zalicza się zakup środków do produkcji przekazanych członkom grupy

producentów rolnych oraz szkolenia członków grupy.

Inne źródła pomocy finansowej

Grupy producentów rolnych mogą skorzystać z wielu innych działań przewidzianych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz w przyszłym na lata 2014-2020. Należą do nich: szkolenia zawodowe, modernizacja gospodarstw rolnych, zwiększenie wartości dodanej produkcji podstawowej, uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności, działania informacyjne i promocyjne, usługi doradcze dla rolników i posiadaczy lasów, różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej i mikroprzedsiębiorstwa.

Jakie zmiany na lata 2014-2020?

Przede wszystkim będzie to pomoc finansowa, która umożliwi grupom wzmocnienie ich pozycji na rynku krajowym i światowym i może nawet przyniesie indywidualne korzyści finansowe dla każdego z członków grupy. Wszystko po to, aby zwiększyć zainteresowanie rolników przystępowaniem do grup.

A gdyby przynależność do grupy producentów rolnych gwarantowała jej członkom podwójną wartość dopłat bezpośrednich?

W nowym okresie finansowania

wzrośnie również pomoc finansowa z tytułu organizacji grupy. Przewidywalnie ryczałt zostanie zwiększony w pierwszych dwóch latach funkcjonowania grupy z 5 procent do 10 proc., następnie do 8, 6 i 4 proc. w każdym kolejnym roku.

Jednak zachęcić rolników do organizowania się w grupy ma nie wzrost wartości procentowej, a stały limit euro w górnej wartości pomocy dla poszczególnych grup. Od pierwszego do piątego roku realizacji planu działania limit ma wynosić 100 tys. euro. Takie środki grupa będzie mogła wykonywać nie tylko na potrzeby administracyjne i organizacyjne, ale także na inwestycje.

Nowością, jaka pojawi się od 2014 roku, będzie konieczność zatrudnienia pracowników i wydatkowania części pieniężnej dotacyjnych na utworzenie miejsc pracy oraz wynagrodzenia. Unia Europejska widzi w małych i średnich przedsiębiorstwach, które tworzą miejsca pracy, wzór do naśladowania dla grup producentów rolnych.

Dodatkowo grupy będą miały za zadanie opracowanie szczegółowych biznesplanów, z których będą rozliczane. Na podstawie założeń z biznesplanów, po pięcioletnim okresie wykorzystywania pomocy lub trzyletnim bycia grupą, będą rozliczane z wykorzystania dofinansowania i planu działania.

Drodzy Czytelnicy, rubrykę naszą dedykujemy wszystkim poszukującym swojej drugiej połowy wśród osób mieszkających lub chcących zamieszkać na terenach wiejskich.

Jak zamieścić swój anons lub wystąpić? Wystarczy wypełnić i wysłać załączony poniżej kupon, w którym należy napisać hasło ogłaszającego się (np. KAWALER Z MAZUR) i numer

rubryki. W tym wydaniu jest to numer 19/2012. Należy też pamiętać, by do listu załączyć znaczek pocztowy za 1,60 zł. Ogłoszenia są bezpłatne, ale muszą być napisane na kuponie

zamieszczonym poniżej. Listy związane z naszą rubryką, należy wysłać na adres redakcji: „Rolnicze ABC”, ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn, z dopiskiem: We dwoje. W razie pytań za-

praszamy do kontaktu telefonicznego pod numerem 89 539 76 48. Następnie wydanie kącika matrymonialnego w „Rolniczym ABC” 13 marca 2013 roku. **Jadwiga Gliniewicz**

WE DWOJE

Panowie

PANOWIE 30-46 LAT

BRUNET Z MAZUR (37/178/75) Kawaler bez nałogów i zobowiązań, romantyk o spokojnym usposobieniu i różnych zainteresowaniach, lubi przyrodę, muzykę, sport, poznam panią do 40 lat o podobnych zainteresowaniach, chętnie z dzieckiem.

W WIEKU 46-60 LAT

RYBA Po pięćdziesiątce, bez nałogów, z okolic Biskupca, na rencie, poznam panią bez nałogów, niską, szczupłą, samotną, na rencie.

UCZCIWY (55/172/80) Wolny, niezależny finansowo i mieszkaniowo, zmotoryzowany, bez nałogów, nie szuka przygód, pozna szczupłą, miłą panią, z Olsztyna lub okolic.

ZADBANY (57/180/82) Wolny, niezależny finansowo i mieszkaniowo, zmotoryzowany, pozna miłą panią. Cel – stały związek.

NIEZALEŻNY 58-letni, wolny rencista, zielonooki, własny dom, poszukuje drugiej połowy, może być trochę niepełnos-

prawna, która chciałaby zamieszkać u mnie.

WOLNY STRZELEC Przy tuszy, poznam panią w podobnym wieku, nie szukam przygody, lecz prawdziwego przyjaciela.

PRACUJĄCY RENCISTA (59/172/95) Wolny, poznam panią wolną, nieszukającą przygód, jestem niekonfliktowy, spokojny, domator, bez nałogów.

WOLNY Katolik, bez zobowiązań, na rencie, niezależny mieszkaniowo i finansowo, zmotoryzowany, pozna panią do lat 60, miłą, niekonfliktową, niepalącą, bez zobowiązań, z Morąga, Ostródy, Pasłęka lub okolic.

Z OKOLIC SZCZYTNA 55-letni, pracujący, zmotoryzowany, rencista, bez nałogów, pozna panią w odpowiednim wieku, z Morąga, Pasłęka lub okolic. Numer telefonu przyspieszy kontakt.

Z DOBREGO MIASTA (55/169/70)

Uczciwy, bez zobowiązań, poszukuje bratniej duszy, poznam panią do 55 lat, czułą, miłą, na dobre i złe chwile w życiu, poważnie myślę o życiu we dwoje.

OPIEKUŃCZY 60-letni pozna panią do lat

68, z okolic Kętrzyna, Olsztyna lub Giżycka. Numer telefonu przyspieszy kontakt.

POWYŻEJ 60 LAT

WODNIK (62/176/82) Wdowiec rencista, pracujący, pozna panią do 60 lat, najchętniej wdowę, z okolic Olsztyna, szczupłą, z mieszkaniem. Numer telefonu przyspieszy kontakt.

ZARADNY Poznam panią do lat 60, rozwiedzioną, pannę lub wdowę, jestem niekarany, bez nałogów, mieszkam na wsi.

EMERYT (69/165/80) Niezależny mieszkaniowo i finansowo, bez nałogów, pozna miłą panią, w odpowiednim wieku, bez nałogów. Cel – stały związek.

DOMATOR (72/172/80) Emeryt, bez nałogów i zobowiązań, kierowca mechanik, lubię muzykę, taniec, niepalący, szczupły, opiekuńczy, wyrozumiały, zdrowy, własne M, poznam panią miłą, niepalącą, wdowę, emerytkę, z własnym M. Mogę zmienić miejsce zamieszkania.

Panie WE DWOJE NR 19/2012

PANIE 46-60 LAT

PIĘCIODZIESIOLATKA Wolna, uczciwa, niepaląca, lubi zwierzęta, pozna pana do 65 lat, czułego, troskliwego, zmotoryzowanego, z okolic Miłakowa lub Morąga. Numer telefonu ułatwi kontakt.

BLIŹNIAK Wdowa po 50-tce, wykształcona, kulturalna, szczupła, poznam pogodnego, kulturalnego pana, który lubi turystykę, taniec i chciałby dzielić ze mną radość życia.

WDOWA Z BARCZEWA (57/166) Niezależna finansowo i mieszkaniowo, bez nałogów, lubię zwierzęta, przyrodę, poznam wdowca, niezależnego, który pragnie ciepła domowego ogniska.

ROMANTYCZKA (57/168) Szatynka, uczciwa, zadbana, domatorka, miła, nie szukająca przygód, niezależna finansowo i mieszkaniowo, zmotoryzowana, cenię spokoju i szacunek, poznam pana w wieku 57-62 lata, powyżej 176 cm wzrostu, zaradnego, odpowiedzialnego, ze stałym dochodem.

STRZELEC 59-letnia, szczupła, miła wdowa, o miłej aparycji, młody wygląd, zmotoryzo-

wana, lubi gotować, energiczna, pozna pana wysokiego, wolnego, kulturalnego, zadbanego, w wieku do 66 lat, niezależnego mieszkaniowo i finansowo. Cel – przyjaźń.

POWYŻEJ 60 LAT

Z OKOLIC HAWY (63/160/58) Wdowa, pragnę poznać wdowca do lat 68, uczciwego, z poczuciem humoru, niezależnego, najchętniej zmotoryzowanego, któremu też dokucza samotność. Miejsce zamieszkania do ustalenia.

BLONDYNKA (64/165) Zadbana wdowa, atrakcyjna o młodym wyglądzie, szczupła, wykształcenie średnie, na wcześniejszej emeryturze, pozna pana do lat 70, atrakcyjnego, kulturalnego.

SKROMNA WDOWA Skromna wdowa, niezależna, nie mam wygórowanych oczekiwań, lubię zacisze domowe, spacerować na rowerze, poznam pana w wieku do 70 lat, bez nałogów, niezależnego finansowo i mieszkaniowo, średniego wzrostu, chętnie zmotoryzowanego.

UCZCIWA Kochająca przyrodę, zadbana, pogodna, o dobrym sercu, pozna pana uczciwego, miłego, któremu dokucza samotność.

imię i nazwisko.....

adres.....

nr PESEL.....

rok urodzenia.....

treść zgłoszenia (maksimum 30 słów).....

- Powyższe dane do wiadomości redakcji

hasło.....

Nr 19/2012

52510dp-r6